

Raadsvoorstel

Onderwerp: Concept-bidboek (70%-versie) Lokaal programmaplan NPG
Datum: 1 juli 2020
Agendapunt: 10
Behandeling: Consultatie/zienswijze
Portefeuille-
houder(s): Burgemeester H.J. Bolding en wethouder K. Rutgers
Steller: Nanda Pellenbarg (programmamanager aardbevingen) en Lucie Perey (projectleider
NATIONAAL PROGRAMMA GRONINGEN)
Zaaknummer: Z-HHL-024574

1. Samenvatting

Het college van Burgemeester en wethouders heeft een concept van het bidboek van het Lokaal Programmaplan gereed. Het bidboek geeft aan waar de gemeente Het Hogeland de komende tien jaar op in wil zetten om een bijdrage te leveren aan het doel van het Nationaal Programma Groningen: een toekomstbestendig en leefbaar gebied, met behoud van de eigen identiteit, waar het goed wonen, werken en recreëren is (Brede Welvaart). Het Lokaal Programmaplan is een voorwaarde vanuit het Nationaal Programma Groningen om in aanmerking te kunnen komen van het trekkingsrecht van Het Hogeland voor concrete projecten. Na de 'no-regret' projecten in 2019, heeft het college nu een aantal projecten geselecteerd om in 2021 te worden gerealiseerd.

Na de opiniërend bespreking in de gemeenteraad van 1 juli 2020 en diverse activiteiten op het gebied van participatie, wordt toegewerkt naar een definitieve versie van het bidboek en ingevulde formats van de geselecteerde projecten, zodat deze begin oktober 2020 ingediend kunnen worden bij het Nationaal Programma Groningen.

2. Gevraagd of voorgesteld besluit

1. Het concept bidboek Lokaal Programmaplan opiniërend te bespreken, met daarin de voorgestelde projecten en ontwikkelingen voor 2021 (hoofdstuk 9.3 en 9.4 van het bidboek).

3. Inleiding

3.1 Aanleiding

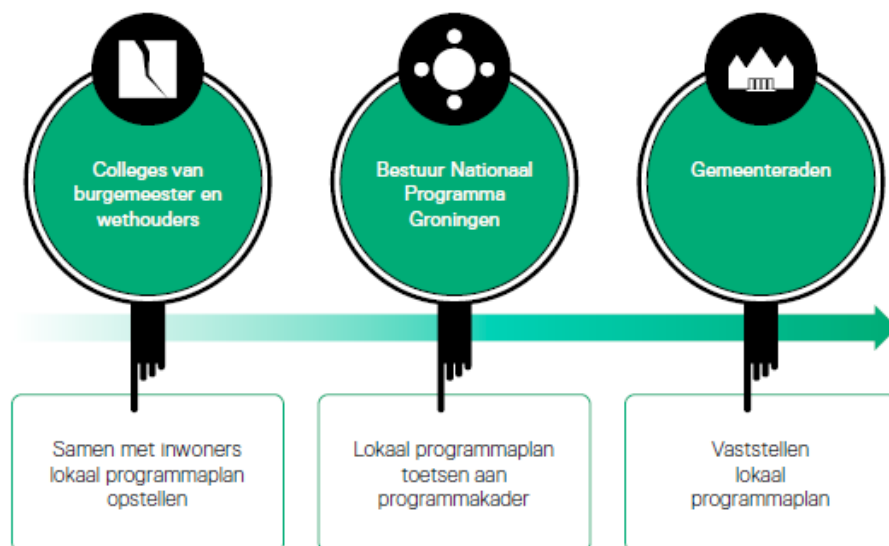
Groningen heeft al jaren te maken met de negatieve gevolgen van gaswinning. Tegelijk zijn er veel kansen voor de regio en Nederland die perspectief bieden. Om die reden heeft het Rijk in 2019 met de provincie en de gemeenten in Groningen een overeenkomst gesloten over de start van het Nationaal Programma Groningen. Doel van het Nationaal Programma Groningen is dat Groningen een toekomstbestendig en leefbaar gebied blijft, met behoud van de eigen identiteit, waar het goed wonen, werken en recreëren is (Brede Welvaart). Het NATIONAAL PROGRAMMA GRONINGEN biedt perspectief aan de inwoners van het gebied, maar kan geen succes worden zolang schadeherstel en versterking niet op orde zijn.

Voor de uitvoering van het NATIONAAL PROGRAMMA GRONINGEN wordt via het Rijk 1,15 miljard euro beschikbaar gesteld. Onderdeel van de afspraken met het Rijk is dat de gemeenten lokaal 'aan zet' zijn. Iedere gemeente heeft trekkingsrecht waarmee naar eigen inzicht zelf vorm kan worden gegeven aan de doelen van het NATIONAAL PROGRAMMA GRONINGEN. Voorwaarde om hiervoor in aanmerking te komen, is het opstellen van een lokaal programmaplan in samenspraak met de eigen inwoners. Daarnaast moet de gemeente projecten indienen door middel van ingevulde projectformats om de middelen ook daadwerkelijk te ontvangen.

3.2 Bevoegdheid raad

De raad dient, na goedkeuring van het bestuur van het Nationaal Programma Groningen, het Lokaal Programma vast te stellen. Dit zal in december 2020 zijn.

Door de raad nu in het proces te betrekken, is er de mogelijkheid om de mening van de raad te verwerken in het Lokaal Programmaplan welke naar het bestuur van het Nationaal Programma Groningen gaat.

4. Beoogd resultaat (of effect)

Voorwaarde om in aanmerking te komen voor het trekkingsrecht van Het Hogeland vanuit het NATIONAAL PROGRAMMA GRONINGEN, is het opstellen van een lokaal programmaplan in samenspraak met de eigen inwoners. Op basis van dit Lokaal Programmaplan kunnen vervolgens concrete projecten bij het NATIONAAL PROGRAMMA GRONINGEN worden ingediend.

Met de opiniërende behandeling in de gemeenteraad wordt helder of de gemeenteraad de keuzes van het college (het concept van het Lokaal Programmaplan en de voorgestelde projecten voor 2012) in het kader van het NATIONAAL PROGRAMMA GRONINGEN steunt. Daarnaast kan datgene wat door de gemeenteraad wordt ingebracht, worden meegenomen richting de definitieve versie van het Lokaal Programmaplan voor indiening bij het NATIONAAL PROGRAMMA GRONINGEN in oktober 2020.

5. Toelichting

5.1 Argumenten/motivering

1.1 Het Lokaal Programmaplan is een vereiste vanuit het Nationaal Programma Groningen

Om de middelen vanuit het Nationaal Programma Groningen in te kunnen zetten, is het noodzakelijk om een goedgekeurd en vastgesteld Lokaal Programmaplan te hebben. Voor de onafhankelijke beoordelingscommissie van het Nationaal Programma kan onder andere op basis van dit Programmaplan ook worden beoordeeld of de aangevraagde projecten passend zijn in Het Hogeland.

1.2 Het concept geeft de richting weer van de keuzes van het college

Het concept bidboek van het Lokaal Programmaplan is een concept versie. Volgens de procedure van het Nationaal Programma Groningen wordt de gemeenteraad aan het einde van het proces betrokken door het vaststellen van het Lokaal Programmaplan. Het college wil de raad door middel van de opiniërende bespreking, de raad actief 'aan de voorkant' betrekken bij het concept bidboek (wat ook invulling krijgt via de Overleggroep raad). Hiermee kan de raad haar rol en taak invullen en het college nog aandachtspunten meegeven voor het definitieve bidboek en keuze van projecten. Er volgen daarnaast nog nadere uitwerkingen én aanpassingen op basis van het vervolgproces, maar het concept geeft wél de richting en keuzes van het college weer.

1.3 Projecten en ontwikkelingen zijn passend binnen het Lokaal Programmaplan én de randvoorwaarden van het Nationaal Programma Groningen.

De voorgestelde projecten en ontwikkelingen voor 2021 zijn door het college per project en ontwikkelingen afgewogen. Naar oordeel van het college zijn alle voorgestelde projecten en ontwikkelingen passend binnen het concept van het Lokaal Programmaplan en de randvoorwaarden van het Nationaal Programma Groningen.

5.2 Risico's

1.1 Het Lokaal Programmaplan is niet volmaakt en een 'levend' document

De voorliggende versie van het Lokaal Programma is een concept versie (de '70% versie'). Dit betekent dat er na de opiniërende behandeling nog een verfijning en nadere uitwerking van het concept zal plaatsvinden. Naast het redigeren van de teksten én opmaak betreft dit:

- De verwerking van de opmerkingen uit de opiniërende raad van 1 juli 2020.
- De verwerking van de opmerkingen uit het panel én de Maptionnaire.
- De verwerking vanuit de digitale inloopbijeenkomst.
- De verdere afstemming van de programmaplannen van omliggende gemeente, provincie en mogelijke uitkomsten van het Toukomst proces.

De definitieve versie die er dan ligt, gebaseerd op het dan bestaande beleid, moet vervolgens jaarlijks worden geactualiseerd. Nieuwe inzichten en nieuw beleid kunnen hierin worden verwerkt. Het Lokaal Programmaplan is daarmee een 'levend' document.

1.2 Een totaalafweging van alle projecten ontbreekt

Het Lokaal Programmaplan is een plan voor de komende tien jaren. Ieder jaar kunnen er projecten worden ingediend die gebruik maken van het trekkingsrecht van Het Hogeland. We staan nu aan de start van een tienjarig proces. Vooruitlopend zijn in 2019 de eerste middelen voor de 'no-regret projecten' vrijgespeeld. De wens is om ook dit jaar middelen te onttrekken voor de eerste projecten, welke in 2021 uitgevoerd kunnen worden, passend

binnen het Nationaal Programma Groningen. Eén project is zover dat het in 2021 tot uitvoering kan worden gebracht, daarnaast zijn er een aantal ontwikkelingen benoemd die mogelijk ook nog tot projecten in 2021 leiden. Belangrijk daarbij is dat de projecten passend zijn bij het Lokaal Programmaplan. De projecten en ontwikkelingen zijn in het college afgewogen op basis van het afwegingskader, waarin de randvoorwaarden van het Nationaal Programma Groningen zijn verwerkt. Jaarlijks worden er nieuwe projecten geselecteerd die in aanmerking komen voor financiering vanuit het Nationaal Programma Groningen.

Het is een utopie om deze afweging op basis van alle projecten van de komende tien jaar te kunnen doen als een totaalafweging. Het programma ontwikkelt zich gedurende de komende jaren op basis van actuele gebeurtenissen en trends en ontwikkelingen, waaruit automatisch ook nieuwe projecten ontstaan die er nu nog niet zijn. In het afwegingskader staat onder andere: “een gespreide inzet van de beschikbare financiële middelen in de tijd”, waarmee aandacht is voor dit aspect. Daarnaast is er aandacht voor een goede regionale spreiding, waarbij kwaliteit wél boven kwantiteit gaat. Met de reeds vastgestelde no-regret projecten in 2019 én het voorgestelde project in 2020, voorziet het college in een goede regionale spreiding (zie het bidboek, pagina 31).

6. Financiële aspecten en wijze van dekking

Het Nationaal Programma, en daarmee ook het Lokaal Programmaplan, is ervoor bedoeld om perspectief te bieden. Voor het bieden van dit perspectief zijn middelen beschikbaar. Dit is een contrast met de gemeentelijke financiën. Het is een spagaat tussen aan de ene kant geld investeren vanuit het Nationaal Programma Groningen en aan de andere kant te bezuinigen en lastige keuzes te maken. Het Lokaal Programmaplan is niet bedoeld om de gaten in de begroting te dichten of de financiële problemen van de gemeente op te lossen. Het biedt wél een kans om de ambities van de gemeente en haar stakeholders te kunnen realiseren.

Het Hogeland heeft in de 1e tranche bij de verdeling van deze middelen al 37,5 miljoen euro toegewezen, waarvan 15,9 miljoen al is besteed aan onder andere de centrumplannen (de ‘no-regret’ projecten).

In 2023 volgt er een herijking, waarna het restant van het trekkingsrecht voor Het Hogeland wordt toegewezen (dit is minimaal 18,7 miljoen en maximaal 37,4 miljoen euro) voor de resterende periode tot 2030. Uitgaande van het maximale bedrag en een looptijd van 10 jaar, zou een evenredige verdeling 7,5 miljoen euro per jaar zijn. Met het toekennen van de no-regret projecten in 2019 is het dubbele bedrag toegekend. Daarnaast moeten in 2030 de doelen behaald zijn, wat betekent dat de projecten dan allemaal zoveel mogelijk afgerond moeten zijn en dus niet aan het eind van de looptijd van 10 jaar nog worden gestart. Een bijdrage van in ieder geval ongeveer 1,5 miljoen euro voor de projecten in 2021 vindt het college dan ook passend vanuit dit perspectief.

De gemeenteraad stelt in december het definitieve Lokale Programmaplan vast én de projecten van 2021, op basis waarvan middelen uit de 1e tranche vrij komen vanuit het trekkingsrecht. Vervolgens wordt het direct in de begroting of via een begrotingswijziging opgenomen.

7. Inbreng belanghebbenden

Vanuit het Nationaal Programma Groningen is het een eis dat inwoners aantoonbaar hebben meegedaan bij het opstellen van het Lokaal Programmaplan. Tijdens het herindelingsproces, is er een intensief participatieproces met de stakeholders in de

gemeente geweest. Samen hebben ze meegedacht aan de visie Ruimte, wat de grondlegger voor de gemeente Het Hogeland is geworden en een belangrijke basis voor het Lokaal Programmaplan is.

Om te toetsen of deze grondlegger een goede vertaling heeft gekregen in het Lokaal Programmaplan, worden in het proces bij het opstellen van het Lokaal Programmaplan inwoners nog betrokken:

- Door middel van een maptionnaire met vragen over verschillende thema's onder de inwoners;
- De Toukomst panelleden vanuit Het Hogeland worden betrokken bij de concept versie, de digitale inloopbijeenkomst én het ontwikkelen van een animatie.
- Een digitale participatie-/ inloopbijeenkomst op 26 augustus.

8. Vervolgtraject

8.1 Uitvoering

Het Lokaal Programmaplan wordt de komende tien jaren tot uitvoering gebracht. De uitvoering is zichtbaar op basis van de projecten die bij het Nationaal Programma Groningen worden ingediend. De projecten die vanuit het college worden voorgesteld voor financiering, worden in 2021 tot uitvoering gebracht.

8.2 Tijdsplan

Wanneer	Wat
26 augustus	Digitale participatie-avond met stakeholders op basis van concept bidboek Lokaal Programmaplan (= versie opiniërend behandeld in gemeenteraad van 1 juli aangevuld met eventuele opmerkingen vanuit de raad. Versie is dan geredigeerd én opgemaakt)
15 september	Vaststellen definitieve versie van het bidboek Lokaal Programmaplan én projecten 2021.
23 september	Bespreken definitieve versie van het bidboek Lokaal Programmaplan én projecten 2021 in overleggroep raad.
Uiterlijk 5 oktober	Deadline indienen bidboek en projecten 2021 bij Nationaal Programma Groningen.
9 december	Vaststellen definitief bidboek Lokaal Programmaplan én projecten 2021 <i>(mits er vanuit bestuur NATIONAAL PROGRAMMA GRONINGEN geen grote wijzigingen worden gevraagd)</i>

8.3 Communicatie

Vanuit het Lokaal Programmaplan vindt er een brede communicatie met de stakeholders plaats. Deels via het participatieproces wat onder 'inbreng belanghebbenden' is omschreven, maar ook via de reguliere kanalen zoals de gemeentepagina in de lokale krant en online.

8.4 Evaluatie

Het bidboek van het Lokaal Programmaplan dient jaarlijks te worden geactualiseerd voor het Nationaal Programma Groningen. De gemeenteraad wordt hierin betrokken.

Bijlage:

1. Concept Bidboek Lokaal Programmaplan Het Hogeland

Achterliggende documenten:

Winsum, 16 juni 2020

Burgemeester en wethouders van de gemeente Het Hogeland,

Gemeentesecretaris,

Burgemeester,

Paul van Vilsteren

Henk Jan Bolding